

ФАКУЛЬТЕТ ВОДНОТРАНСПОРТНИХ І ШЕЛЬФОВИХ СПОРУД

ОЛЕЙНИКОВ Віталій Васильович

Декан факультету, к. т. н., доцент

Народився у 1946 р. У 1969 р. закінчив кораблебудівний факультет ОІМФу за спеціальністю «Суднобудування і судноремонт».

Протягом 1969–1972 рр. В. В. Олейніков працював майстром корпусного цеху, а потім інженером-конструктором технічного відділу на судноремонтному заводі в м. Ростові-на-Дону.

У 1972 р. вступив в аспірантуру ОІМФу, після закінчення якої з 1976 р. обіймав посаду наукового співробітника, асистента (а з 1984 р. — доцента) кафедри опору матеріалів та будівельної механіки корабля цього вишу. З 1980 р. — кандидат технічних наук.

Упродовж 1986–1996 рр. Віталій Васильович був деканом кораблебудівного факультету ОІМФу-ОДМУ. З 1996 до 2005 р. працював доцентом кафедри опору матеріалів та будівельної механіки.

Сьогодні він — декан факультету воднотранспортних і шельфових споруд ОНМУ, доцент кафедри теоретичної і прикладної механіки, вчений секретар науково-технічної ради Науково-дослідного інституту фундаментальних та прикладних досліджень ОНМУ, член вченої ради університету.

У 1997 р. був обраний експертом Академії наук суднобудування України.

В. В. Олейніков читає курси лекцій «Міцність корабля», «Надійність суднових конструкцій», «Опір матеріалів», керує дипломним і курсовим проектуванням.

У сфері його наукових інтересів — обґрунтування оптимальних запасів міцності та надійності суднових конструкцій з урахуванням економічних чинників і розробка алгоритмів та програм оптимального проектування конструкцій. Видав близько 60 наукових та науково-методичних праць.

Гідротехніка є однією з найстаріших і найважливіших галузей людської діяльності. Її головне призначення — вивчення прибережних акваторій морів та океанів для потреб народного господарства: будівництва морських портів і водних шляхів, хвилезахисних, причальних, суднопіднімальних та берегових споруд, спеціального гідротехнічного устаткування для освоєння континентального шельфу, захисту узбережжя від руйнівної дії хвиль.

Факультет воднотранспортних і шельфових споруд ОНМУ (до 1994 р. — гідротехнічний) з 1945 р. готує інженерів-гідротехніків за спеціальністю «Гідротехнічне будівництво». Вони забезпечують проектування, будівництво і технічну експлуатацію морських портів, водних шляхів, гідротехнічних та берегових споруджень.

У 2010 р. факультет відсвяткував своє 65-річчя. За час існування він випустив понад 4800 інженерів, які працюють на керівних і провідних інженерних посадах у морських та річкових портах, на суднобудівних і судноремонтних заводах, в управліннях водних шляхів та підрозділах аварійно-рятувальних і підводно-технічних робіт, проектних та науково-дослідних організаціях, навчальних закладах.

Факультет підготував близько 480 інженерів-гідротехніків для країн далекого зарубіжжя.

Цей підрозділ інституту створювали відомі фахівці-гідротехніки: академік Ф. П. Винокуров, професори Б. Л. Ніколаї, В. О. Чебікін, М. М. Зарембо-Владичанський та інші. У 1970-х рр. професори Ф. М. Шихієв і П. І. Яковлев заснували наукову школу

*Ф. П. Винокуров,
декан факультету
(1946–1948), професор*

*В. О. Чебікін,
декан факультету
(1948–1953), професор*

*Д. К. Морозов,
декан факультету
(1953–1954), доцент*

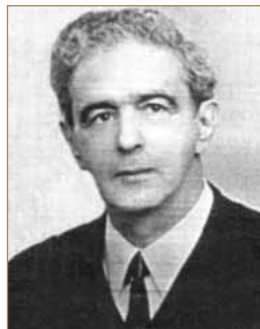
*Р. В. Лубенов,
декан факультету
(1954–1957), доцент*

*П. С. Нікеров,
декан факультету
(1957–1964), професор*

*В. О. Полухин,
декан факультету
(1964–1969), доцент*

*Д. Ю. Гуревич,
декан факультету
(1969–1977), доцент*

*В. Т. Бугаєв,
декан факультету
(1977–2006), професор*

*Співробітники деканату ФВТіШС. Зліва направо:
декан факультету, доцент В. В. Олейніков, оператор ПЕОМ
О. А. Матвієнко, диспетчер О. О. Аносова, заступник декана,
доцент І. М. Мироненко*

досліджень кінематики взаємодії портових гідротехнічних споруд із ґрунтовим середовищем.

У різні періоди історії факультету очолювали: професори Ф. П. Винокуров (1946–1948), В. О. Чебикін (1948–1953), П. С. Нікеров (1957–1964), В. Т. Бугаєв (1977–2006), доценти Д. К. Морозов (1953–1954), Р. В. Лубенов (1954–1957), В. О. Полухин (1964–1969), Д. Ю. Гуревич (1969–1977).

З 2006 р. деканом факультету ФВТіШС працює к. т. н., доц. В. В. Олейніков, а заступником декана — к. т. н., доц. І. М. Мироненко.

Успішній підготовці висококваліфікованих фахівців широкого профілю сприяють наукові дослідження, які здійснюють кафедри факультету для підприємств галузі. Деякі роботи проходять за участю студентів.

До складу факультету входять три кафедри:

— «Морські і річкові порти, водні шляхи та їх технічна експлуатація» (завідувач — д. т. н., проф. М. П. Дубровський);

— «Інженерні конструкції та водні дослідження» (к. т. н., доц. І. М. Мироненко);

— «Теоретична і прикладна механіка» (д. т. н., проф. В. О. Грішин);

На кафедрах діє п'ять лабораторій, що забезпечують навчальний процес і наукові дослідження. Однією з них завідує ветеран ОНМУ Л. В. Кокоржицький, який присвятив роботі у Водному майже 60 років свого життя.

Факультет здійснює підготовку бакалаврів і спеціалістів (на денному й заочному відділеннях), а також

магістрів за фахом «Гідротехнічне будівництво» (на денному відділенні).

До його професорсько-викладацького складу входить 40 викладачів, зокрема сім професорів і докторів технічних наук, 16 доцентів та кандидатів технічних наук. Кафедри розвивають співпрацю з портами, судноремонтними заводами, управліннями водних шляхів, проектними і науково-дослідними організаціями, впроваджують новітні методи та технології навчання, що створює сприятливі умови для підвищення якості підготовки фахівців.

Факультет воднотранспортних і шельфових споруд бере участь у багатьох міжнародних науково-технічних проєктах спільно з профільними організаціями різних країн, підтримує тісні зв'язки з портами Одеси, Южного, Іллічівська, Севастополя, Маріуполя, Херсона, Миколаєва, Бердянська, Таганрога, Туапсе, Новоросійська, судноремонтними заводами Керчі, Маріуполя, Туапсе й іншими об'єктами морегосподарського комплексу.

Кафедра морських і річкових портів, водних шляхів та їх технічної експлуатації

Дубровський Михайло Павлович — завідувач кафедри, д. т. н., проф.

Народився у 1954 р. в Одесі. У 1976 р. із відзнакою закінчив гідротехнічний факультет ОІМФУ. Протягом 1976–1986 рр. працював у лабораторії дослідження конструкцій портових споруд ЧорноморНДІПроекту.

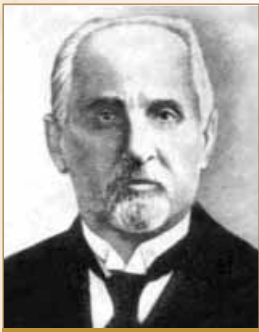
У 1983 р. у Ленінградському політехнічному інституті М. П. Дубровський захистив кандидатську дисертацію, присвячену аналізу напружено-деформованого стану портових гідротехнічних споруд і їх основ методом скінченних елементів. У 1994 р. в ОДМУ захистив докторську дисертацію, основою якої став розроблений ним новий кінематичний метод дослідження взаємодії підпірних стінок інженерних споруд із ґрунтовим середовищем. У 1991 р. йому було присвоєне вчене звання доцента, а в 1997 р. — професора.

З 1986 р. працює в ОІМФУ. Пройшов шлях від асистента до професора.

Михайло Дубровський — фахівець у сфері портового гідротехнічного будівництва, механіки

*М. П. Дубровський,
завідувач кафедри морських і річкових портів, водних шляхів та їх технічної експлуатації, д. т. н., професор*

*Б. М. Кандиба,
завідувач кафедри
(1918–1921), професор*

*Ф. П. Винокуров,
завідувач кафедри
(1945–1948), професор*

*Р. І. Гінсбург,
зав. кафедри (1948–
1951), к. т. н., доцент*

*П. А. Воронов,
зав. кафедри (1951–
1956), к. т. н., доцент*

*Р. В. Лубенов,
завідувач кафедри
(1956–1965), доцент*

грунтів, теорії пружності та пластичності. До кола його наукових інтересів належить: портова гідротехніка, воднотранспортна проблематика, основи, фундаменти, чисельне моделювання взаємодії інженерних споруджень із ґрунтовим середовищем. Викладає такі дисципліни, як «Позапортові гідротехнічні споруди», «Споруди континентального шельфу», «Облаштування і устаткування портів» та ін.

Михайло Павлович читав лекції і проводив семінари в Китаї (Пекін, Шанхай, 1995), Данії (Датський технічний університет, Лінгбі, 1995), Польщі (Гданський технічний університет, 1996–2001), Австралії (Сіднейський університет, Кертінський технологічний університет, Університет Західної Австралії, 1996), Іспанії (Інститут прикладної гідромеханіки, 1998), був учасником великих національних та міжнародних воднотранспортних проектів. Є членом Російського й Українського національних товариств із механіки ґрунтів і геотехніки, міжнародної організації «SETREF» (Дослідницький транспортний форум Південно-Східної Європи), академіком Транспортної академії України, Академії будівництва України. Отримав гранти Фонду Сороса як основний доповідач IV Канадської конференції з морської гідротехніки (Сент-Джонс, 1993) та XIII Європейської конференції з механіки ґрунтів і геотехніки (Копенгаген, 1995), премію-грант «Видатний учений» Університету Західної Австралії (Перт, 1996), Європейський дослідницький грант (Дослідницький центр Генрі Тюдора, Люксембург, 1999).

Він — автор більше 280 публікацій, зокрема восьми книг і монографій, 50 винаходів.

Нагороджений медалями Міжнародної академії транспорту, Транспортної академії України, «За заслуги перед містом» (Одеська мерія).

Історія кафедри бере початок у 1918 р., коли при будівельному факультеті Одеського політехнічного інституту була заснована кафедра портобудівництва і гідротехнічних споруд. Нею керував відомий фахівець у сфері гідротехнічного будівництва, випускник Санкт-Петербурзького інституту інженерів шляхів сполучення, проф. Б. М. Кандиба. Під час роботи в Лібавському порту він склав і опублікував докладний опис цього підприємства, який згодом став своєрідним посібником із проектування та зведення великих гідротехнічних споруд. Цей учений зробив великий внесок у становлення й розвиток кафедри. Під його керівництвом тут почали працювати професори Б. Л. Ніколаї, М. М. Зарембо-Владичанський, О. Т. Федоров.

Під час реорганізації системи вищої освіти у 1930 р. на базі ОПІ було створено кілька відомчих вищих навчальних закладів, зокрема й Одеський інститут інженерів водного транспорту з гідротехнічним факультетом. Провідну кафедру — водних шляхів і портів — очолив автор низки книг, присвячених морським портам, проф. О. Т. Федоров. Вже в 1933 р. гідротехнічний факультет ОПІВТУ був переведений до Ленінграда, де об'єднаний з відповідним структурним підрозділом Ленінградського ПІВТУ. Незважаючи на це, кафедра водних шляхів і портів продовжувала функціонувати у складі експлуатаційного факультету Одеського Водного. У передвоєнні роки нею завідував доц. Н. О. Тарапанов.

У 1945 р. після закінчення Великої Вітчизняної війни у складі ОПМФУ був відновлений гідротехнічний факультет, а разом із ним — його провідна кафедра морських портів. Її викладачі спочатку читали всі дисципліни гідротехнічної спеціальності.

Організатором і першим завідувачем кафедри став проф. Ф. П. Винокуров — знаний фахівець у сфері гідротехнічного будівництва, гідравліки та гідрології моря, випускник Ленінградського інституту інженерів шляхів сполучення, колишній головний інженер трестів «Дальводбуд» та «Севастопольбуд». Під його керівництвом тут була створена перша лабораторія. Він також приділяв велику увагу навчально-методичному оснащенню, заснував школу нелінійної механіки ґрунтів.

У 1948 р. Ф. П. Винокуров переїхав до Білорусі, де очолив Мінський політехнічний інститут. Він був дійсним членом Білоруської академії наук, Академії будівництва й архітектури СРСР, автором 250 наукових праць.

Того ж року загальна кафедра морських портів гідротехнічного факультету була розділена на три спеціальні та виокремилася у кафедру під назвою «Водні шляхи й порти». Протягом трьох років її очолював колишній головний інженер ЧорноморНДІпроекту, к. т. н., доц. Р. І. Гінсбург. У науковому доробку цього вченого було 40 друкованих праць, присвячених будівництву, ремонту й експлуатації гідротехнічних споруд, зокрема відома книга «Попередження аварій причальних споруд».

З 1951 до 1956 р. завідувачем кафедри працював к. т. н., доц. П. А. Воронов. Цей знаний учений, випускник Московського інституту інженерів транспорту, пройшов шлях від інженера до головного інженера Головнічморшляху, а за будівництво морських портів і водних шляхів Півночі був нагороджений знаком «Почесний полярник». В ОПМФі він також обіймав посаду декана

*Ф. М. Шихієв,
зав. кафедри (1965–
1977), д. т. н., професор*

*П. І. Яковлев,
зав. кафедри (1977–
2000), д. т. н., професор*

факультету механізації портів. За період роботи Петра Андрійовича на кафедрі водних шляхів і портів під його керівництвом на території інституту був відкритий дослідний басейн розміром 20x30 м. Тут проводилися наукові та навчальні експерименти. Нині на місці басейну височіє головний корпус університету.

П. А. Воронов — автор більше 50 друківаних праць, серед яких підручник «Морські споруди з бетону і залізобетону». Крім наукової діяльності, він захоплювався іноземними мовами (володів чотирма), писав художні твори.

Упродовж 1956–1965 рр. кафедрою завідував Р. В. Лубенов. До роботи в ОПМФі він працював на посаді головного інженера в Одеському порту (1945–1950), де керував відновленням 11 причалів, рейдового молу, хвилелому, багатьох берегових будинків і споруд.

З 1954 до 1957 р. Ростислав Віталійович був деканом гідротехнічного факультету. Його головним досягненням є створення сучасної лабораторії, яка сьогодні розміщується у підвальному приміщенні п'ятого корпусу гуртожитку. Під керівництвом її завідувача О. О. Засименка були побудовані чотири ґрунтові та два хвильові лотки, а лабораторія механіки ґрунтів, оснащена новими приладами.

Доцент Р. В. Лубенов виховав кілька поколінь інженерів-гідротехніків, педагогів і науковців. До наукового доробку вченого належить більше 30 друківаних праць, зокрема вісім методичних посібників.

Протягом 1965–1977 рр. посаду завідувача кафедри обіймав д. т. н., проф. Ф. М. Шихієв — відомий учений у сфері механіки ґрунтів, автор оригінальної праці, присвяченої кінематичній теорії тиску ґрунтів на гнучкі та жорсткі огороження.

Коло наукових інтересів Фуада Максимовича охоплювало проблеми морської гідротехніки, механіки ґрунтів, фундаментобудування, гідравліки. Його теоретичні розробки висвітлюють взаємозв'язки напруженого і деформованого станів ґрунтових середовищ, бічний тиск ґрунтів у статичних та сейсмічних умовах, стійкість основ, взаємодію суден із причальними спорудами. Упродовж кількох років він завідував науково-дослідним сектором інституту.

У цей період зусилля викладачів кафедри були спрямовані насамперед на підготовку інженерних і наукових кадрів. Кандидатські дисертації захистило понад 20 аспірантів та пошуковців, серед яких В. В. Ковтун, О. П. Тюрін, М. М. Варгін, В. Т. Бугаєв, О. В. Школа, які й склали основу колективу кафедри.

Результати досліджень, що проводилися на кафедрі під керівництвом Ф. М. Шихієва, були впроваджені

в багатьох портах Чорноморсько-Азовського й Балтійського басейнів, принесли великий економічний ефект. Загалом учений видав більше 150 наукових праць, зокрема шість підручників і десять навчальних посібників. Він був членом Національної асоціації з механіки ґрунтів та фундаментобудівництва, Науково-технічної ради ММФ.

З 1977 до 2000 р. діяльністю кафедри керував д. т. н., проф. П. І. Яковлев. Знаний фахівець у сфері взаємодії гідротехнічних споруд із ґрунтовим середовищем, випускник гідротехнічного факультету ОПМФу 1951 р., він понад 45 років пропрацював у цьому вищому навчальному закладі, пройшовши шлях від асистента до професора.

Петро Іванович вивчав тиск ґрунтів на споруди, несівну здатність основ, роботу морських гідротехнічних побудов. Приділяв велику увагу експериментам, особливо в складних випадках взаємодії споруджень із ґрунтом. Його кандидатська дисертація (1964) присвячена дослідженню способів зменшення тиску ґрунту на підпірні стінки і причальні споруди, а докторська (1981) — методам розрахунку гідротехнічних побудов на основі технічної теорії граничного напруженого стану ґрунтового середовища. Результати досліджень ученого за розрахунками стійкості гідротехнічних споруд та несівної здатності основ увійшли до будівельних норм і правил «Основи гідротехнічних споруд».

Під його керівництвом кафедра брала участь у роботі інших нормативних та довідкових документів, наприклад, Правил технічної експлуатації портових споруд і акваторій тощо.

П. І. Яковлев — учасник міжнародних конгресів із механіки ґрунтів, автор понад 240 наукових праць, серед яких 20 англійською мовою, десяти винаходів, п'яти підручників («Стійкість транспортних гідротехнічних споруд», «Взаємодія споруд із ґрунтом» та ін.). За вагомий внесок у науку його іменем була названа одна із зірок у сузір'ї Великої Ведмедиці.

У 1993 р. кафедра отримала нову назву — «Морські і річкові порти, водні шляхи та їх технічна експлуатація». З 2000 р. її очолює д. т. н., проф. М. П. Дубровський.

Вона є провідною на факультеті воднотранспортних і шельфових споруд ОНМУ. Нині тут готують бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Викладачі кафедри 70-х років. Зліва направо: перший ряд: П. І. Яковлев, Д. К. Морозов, Ф. М. Шихієв, З. А. Гаращенко, А. А. Засименко; другий ряд: Л. Н. Рудой, О. П. Тюрін, В. В. Ковтун, М. Є. Міронов, М. М. Варгін

Колектив кафедри морських і річкових портів, водних шляхів та їх технічної експлуатації. Зліва направо: перший ряд: оценти М. М. Варгін, Ю. А. Фортуненко, Н. Н. Хонелія, зав. лаб. Л. В. Кокоржицький, ст. викл. В. І. Коблік, ст. лаб. Н. Б. Долинська; другий ряд: асистенти В. В. Литвиненко, О. М. Корінь, с. н. с. О. Н. Премилова, ст. викл. Т. І. Золотова, проф. М. П. Дубровський, ст. викл. В. Е. Калюжна, доц. В. М. Петросян

На кафедрі працюють доктори технічних наук, професори М. П. Дубровський, М. Б. Пойзнер, кандидати технічних наук, доценти С. В. Бугаєва, М. М. Варгін, Н. Н. Хонелія, доц. В. М. Петросян, старші викладачі Т. І. Золотова, В. Є. Калюжна, В. І. Коблік, асистенти О. М. Корінь, В. В. Литвиненко, завідувач лабораторії Л. В. Кокоржицький, старші лаборанти Н. Б. Долинська, А. Л. Кокоржицький, навчальний майстер О. М. Шитиков.

Вони забезпечують викладання 15 дисциплін для студентів факультету водотранспортних та шельфових споруд: «Морські і річкові порти», «Позапортові гідротехнічні споруди», «Спеціальні та шельфові споруди», «Технологія будівництва водотранспортних споруд», «Реконструкція портових споруд», «Технічна експлуатація портових споруд», «Механіка ґрунтів», «Надійність гідротехнічних споруд», «Гідроелектростанції», «Метрологія та стандартизація», «Морські канали», «Економіка й кошторисна справа», «Основи наукових досліджень», «Наукові дослідження і експеримент», «Вступ до будівельної справи». Крім того, викладачі читають курси «Облаштування та устаткування портів» на факультеті транспортних технологій і систем та «Морські порти» на факультеті механізації портів ОНМУ.

Загалом співробітники цього підрозділу університету виконали 68 держбюджетних та госпдоговірних тем, видали вісім монографій, п'ять підручників, 16 навчальних посібників, отримали 28 патентів СРСР і України на винаходи, розробили п'ять нормативних документів. Зараз вони проводять дослідження з морської та берегової проблематики, проводять держбюджетні і госпдоговірні роботи зі збільшення несівної здатності споруд, методів їх реконструкції, паспортизації портових побудов тощо. Участь у наукових дослідженнях беруть більше десяти аспірантів.

Викладачі кафедри морських і річкових портів, водних шляхів та їх технічної експлуатації практично всі є випускники ОІМФа-ОНМУ і представниками наукової школи, заснованої Р. В. Лубеновим, Ф. М. Шихієвим та П. І. Яковлевим. Традиції цього наукового осередку розвиває теперішній завідувач, проф. М. П. Дубровський. За останні 20 років на кафедрі захищено три докторські і вісім кандидатських дисертацій.

Кафедра інженерних конструкцій та водних досліджень
Мироненко Ігор Миколайович — в. о. завідувача кафедри, к. т. н., доц.

У 1991 р. закінчив ОІМФ (спеціальність «Гідротехнічне будівництво водних шляхів і портів»).

Протягом 1987–2007 рр. І. М. Мироненко працював лаборантом, старшим лаборантом, завідувачем лабораторії, асистентом, старшим викладачем кафедри будівельного виробництва й інженерних конструкцій ОІМФу-ОНМУ.

У 2007 р. захистив кандидатську дисертацію «Реалізація моделі пластичності бетону в розрахунку залізобетонних конструкцій методом скінчених елементів» за фахом «Будівельні конструкції, будівлі та споруди».

З 2007 р. Ігор Миколайович — заступник декана із навчальної роботи факультету водотранспортних і шельфових споруд, з 2008 р. — доцент кафедри інженерних конструкцій та водних досліджень, а з 2012 р. — в. о. завідувача цієї кафедри.

У сфері його наукових інтересів — чисельні дослідження напружено-деформованого стану залізобетонних конструкцій, нелінійні розрахунки на основі методу скінчених елементів.

Він є автором 25 наукових праць, зокрема монографії.

Кафедра була створена в 1996 р. унаслідок об'єднання двох кафедр — будівельного виробництва й інженерних конструкцій (БВІК) і гідравліки та водних досліджень (ГВД), — історія яких почалася у 30-х рр. ХХ ст.

Так кафедра будівельного виробництва й інженерних конструкцій функціонувала на гідротехнічному факультеті, разом із яким і була заснована в 1930 р. з ініціативи та під керівництвом знаного фахівця у сфері будівельної механіки і будівельних конструкцій, проектування та будівництва морських гідротехнічних споруд, проф. М. М. Зарембо-Владичанського.

В 1932 р. гідротехнічний факультет був переведений до Ленінградського інституту інженерів водного транспорту, а після відновлення цього підрозділу в складі ОІМФу трохи згодом, в 1948 р., знову була створена кафедра будівельного виробництва та інженерних конструкцій. До кінця свого життя її очолював проф. М. М. Зарембо-Владичанський.

Протягом 1959—1962 рр. завідувачем працював учень цього вченого, к. т. н. І. К. Найденко. Висококваліфікований спеціаліст із проектування та будівництва інженерних конструкцій, він свого часу обіймав посаду головного інженера і начальника будівельного відділу Одеської філії Промбудпроєкту.

З 1962 до 1973 р. кафедрою керував д. т. н., проф. М. Б. Самойловський — фахівець у сфері організації й механізації шахтного будівництва вугільної промисловості СРСР. Випускник Академії вугільної промисловості (м. Москва), Михайло Борисович до 1958 р. працював заступником із наукової роботи директора інституту «ВНДІОМШБ». Підготував п'ятьох кандидатів наук. Був автором низки наукових праць, зокрема двох монографій.

Упродовж 1974—1998 рр. посаду завідувача кафедри обіймав колишній декан гідротехнічного факультету, директор ЧорноморНДІпроєкту (до 1974 р.), д. т. н., проф. П. С. Нікеров. Учений брав участь у багатьох міжнародних симпозиумах, науково-технічних конференціях і конгресах із судноплавства, був постійним членом Міжнародної асоціації з гідравлічних досліджень. Зробив

великий внесок у вирішення проблеми доцільності будівництва Дніпро-Бузького гідровузла. Павло Степанович був науковим керівником шести кандидатів наук, автором більше 200 наукових робіт, серед яких — три підручники, вісім монографій, сім навчальних посібників.

Науковий напрям роботи кафедри будівельного виробництва й інженерних конструкцій був визначений її першим завідувачем, проф. М. М. Зарембо-Владичанським. Він розробив багато методів розрахунку причальних і промислових споруд, зокрема: розрахунок пального ростверка на статичні й динамічні навантаження при підході судна до причалу, розрахунок на щільноутворення паль-оболонки тощо. Його учні І. К. Найденко, Ю. І. Василевський, В. Д. Савельєв продовжили дослідження у сфері проектування металевих балок, міцності та щільності залізобетонних паль-оболонки, розрахунку конструкцій причальних споруд.

Згодом співробітники кафедри почали проводити наукові експерименти для динамічного розрахунку забивних паль (доц. Ю. І. Василевський), закріплення ґрунту засипань за стіною причалів (асист. А. І. Пасічник), із використання електроосмосу для підвищення несівної здатності ґрунтів, поліпшення роботи зворотних фільтрів (доц. В. Т. Бугаєв, ст. викл. І. А. Шамрай), підвищення довговічності конструкцій морських гідротехнічних споруд (ст. викл. Е. Н. Печко, асист. О. К. Шепелевич), розробки програм розрахунку інженерних конструкцій з допомогою ЕОМ (доценти Ю. І. Василевський, М. В. Адамчук, асист. О. К. Шепелевич). Останні роки наукової діяльності проф. П. С. Нікєрова в ОІМФі були присвячені вивченню нетрадиційних джерел енергії, зокрема хвильової енергетики.

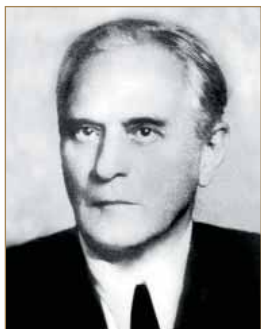
Кафедра гідравліки і водних досліджень теж створена в 1930 р. Того ж року з Одеського політехнічного інституту виокремилася лабораторія, яка ввійшла до її складу.

Першим завідувачем став відомий науковець, проф. В. М. Пінегін, після смерті якого в 1931 р. кафедру очолював його учень І. С. Шестопал. Незважаючи на переведення гідротехнічного факультету до Ленінградського ПВТУ, викладання гідравліки продовжувалося на інших підрозділах Одеського ПВТУ. Лише в 1948 р. у зв'язку зі становленням гідротехнічного факультету кафедра гідравліки була відновлена і розширена завдяки включенню дисциплін водних досліджень та інженерної геодезії.

Протягом 1948—1968 рр. нею завідував учень В. М. Пінегіна, знаний фахівець із водопостачання, д. т. н., проф.

І. М. Мироненко, в. о. завідувача кафедри інженерних конструкцій та водних досліджень, к. т. н., доцент

М. М. Зарембо-Владичанський, зав. кафедри БВІК (1948—1959), професор

І. К. Найденко, завідувач кафедри БВІК (1959—1962), к. т. н.

М. Б. Самойловський, завідувач кафедри БВІК (1962—1973), д. т. н., професор

П. С. Нікєров, зав. кафедри БВІК (1974—1996), ІКВД (1996—1998), д. т. н., професор

В. О. Чебикін, завідувач кафедри ГВД (1948—1968), д. т. н., професор

*Г. С. Башкиров,
завідувач кафедри ГВД
(1968–1972),
д. т. н., професор*

*В. Ю. Мазур,
завідувач кафедри ГВД
(1972–1992),
д. т. н., професор*

*О. П. Тюрін,
завідувач кафедри ГВД
(1992–1996),
к. т. н., доцент*

*Я. І. Каганов,
завідувач кафедри ІКВД
(1998–2003),
д. т. н., професор*

*С. Ф. Клованич,
завідувач кафедри ІКВД
(2003–2012),
д. т. н., професор*

В. О. Чебикін. Вищу освіту він здобув в Одеському політехнічному інституті. Окрім викладацької діяльності, вчений проводив консультації та експертизи у сфері гідродинаміки і гідравліки на підприємствах Одеси й області. Водночас з 1948 до 1953 р. був деканом гідротехнічного факультету ОПМФу. Володимир Олександрович вивчав закони руху неоднорідної рідини по трубопроводах. Важливі результати його досліджень і досі застосовуються під час проектування нафтопроводів, які працюють при низьких температурах, пульпопроводів тощо. Видав два підручники та дві монографії з гідравліки і гідравлічних машин.

У 1990 р. в Одеському інституті інженерів морського флоту була заснована стипендія імені проф. В. О. Чебикіна. Щорічно вчена рада присвоює її кращому студенту факультету.

У 1968 р. керувати кафедрою гідравліки почав д. т. н., проф. Г. С. Башкиров. У колі його наукових інтересів були проблеми будівництва, відновлення й експлуатації водних шляхів, комбінованого впливу вибухової хвилі та потоку на ґрунт дна, яке розпушується і руйнується, русла під час підричних робіт. Він також займався розробкою гідравлічних та гідрологічних проблем прибережної зони морів і водоймищ, створенням та запровадженням теорії руху наносів у прибережній зоні, на основі якої виведене рівняння просторового, турбулентного руху суспензії зі змінною масою, що є узагальненням гравітаційної і дифузійної теорії руху наносів.

Засідання кафедри, 70-ті рр. Зліва направо: асист. Е. Н. Печко, доц. А. С. Кобець, н. с. М. Я. Крісс, декан ГТФ доц. Д. Е. Гуревич, доц. Ю. І. Васильєвський, ст. лаб. О. С. Кууск, інж. В. Г. Яцун, м. н. с. В. Є. Калюжна, доц. З. А. Гаращенко, доц. І. К. Найденко, зав. каф., проф. П. С. Нікеров, доц. В. Д. Савельєв, доц. В. Т. Бугасєв, ст. викл. І. А. Шамрай, зав. лаб. Є. А. Буляндра

Геннадій Сергійович є автором 75 наукових праць, зокрема трьох навчальних посібників. Підготував двох кандидатів технічних наук.

У 1972 р. кафедру гідравліки і водних досліджень очолив д. т. н., проф. В. Ю. Мазур. Високопрофесійний спеціаліст із прикладної гідромеханіки та видатний педагог, він був одним із творців судна «Светломор» для очищення акваторій. Під методичним керівництвом Володимира Юрійовича на кафедрі розширено тематику досліджень, присвячених охороні навколишнього середовища. Його методичні вказівки з вивчення гідромеханіки використовуються в ОНМУ дотепер.

В. Ю. Мазур — заслужений працівник вищої школи УРСР, автор більше 70 друкованих праць. Підготував чотирьох кандидатів наук.

Упродовж 1992–1996 рр. кафедрою завідував к. т. н., доц. О. П. Тюрін, спеціаліст у сфері гідродинаміки і теорії хвиль. Він здобув великий досвід конструкторської діяльності, працюючи в ЧорноморНДІпроекті. Керував науковими дослідженнями, які пов'язані з боротьбою із забрудненнями моря нафтопродуктами, створенням серії малогабаритних нафтозбірних пристроїв. Дослідний зразок нафтозбірного судна був побудований на Ізмаїльському СРЗ.

О. П. Тюрін — автор понад 100 наукових робіт, серед яких — два підручники, шість монографій, 12 винаходів. Підготував трьох кандидатів наук.

Саме під час його керівництва у 1996 р. кафедри гідравліки та водних досліджень і будівельного виробництва й інженерних конструкцій були об'єднані в одну — **інженерних конструкцій і водних досліджень (ІКВД)**. До 1998 р. її очолював д. т. н., проф. П. С. Нікеров.

З 1998 до 2003 р. завідувачем кафедри був фахівець із річкової гідрології, д. т. н., проф. Я. І. Каганов, який вивчав руслові процеси, вплив гідравліко-морфометричних характеристик русел на можливості судноплавства середніх і нижніх ділянок рік, розрахунки витрат донних наносів, прогнози загальних руслових деформацій. Видав 85 наукових та науково-методичних праць, зокрема одну монографію.

Упродовж наступних дев'яти років кафедру очолював спеціаліст у галузі чисельних досліджень напружено-деформованого стану споруд і основ, академік Академії будівництва України, д. т. н., проф. С. Ф. Клованич. До роботи в ОНМУ він працював доцентом кафедри Кишинівського політехнічного інституту, головним

Асистент О. К. Шепелевич проводить заняття у лабораторії будівельного матеріалознавства

Навчальна практика на базі ОНМУ «Голубой залив»

співробітником НДІБК і НДІЗБ у Москві, завідувачем кафедри САПР Одеської державної академії будівництва й архітектури. Займався моделюванням роботи бетону та залізобетону при складному напруженому стані, досліджував залізобетонні конструкції, теоретичні і прикладні аспекти методу скінченних елементів, нелінійні розрахунки на основі методу скінченних елементів. Є автором більше 150 наукових праць, серед яких — три підручники, чотири монографії, проекти низки унікальних промислових об'єктів. Він підготував шістьох кандидатів наук, троє з яких працює на кафедрі ІКВД.

З травня 2012 р. обов'язки завідувача виконує к. т. н., доц. І. М. Мироненко.

Під його керівництвом на кафедрі інженерних конструкцій та водних досліджень працюють кандидати технічних наук, доценти М. В. Адамчук, Г. М. Андреевська, Д. І. Безушко, Р. В. Гаврилюк, В. М. Савенков, К. Ю. Федорова, В. І. Шеховцов, ст. викл. С. В. Косяк, асист., ст. лаб. О. В. Шулеко, зав. лаб. В. М. Савенков, лаборанти О. Ю. Кизян, О. В. Коликов.

Кафедра є випускною та однією з провідних на факультеті воднотранспортних і шельфових споруд ОНМУ. Вона готує інженерів-гідротехніків за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» (напрямок «Будівництво»), «спеціаліст» та «магістр» (спеціальність «Гідротехнічне будівництво») для морегосподарського комплексу України (із правом працювати на об'єктах промислового і цивільного будівництва).

Для студентів факультету викладачі кафедри читають такі дисципліни: «Інженерна геодезія», «Гідравліка», «Будівельне матеріалознавство», «Архітектура будинків і споруд», «Виробнича база будівництва», «Інженерна геологія», «Гідрологія», «Будівельні конструкції», «Залізобетонні конструкції», «Технічна механіка рідини й газу», «Планування міст», «Технологія будівельного виробництва»,

«Водопостачання і водовідведення», «Інженерні вишукування», «САПР у будівництві», «Будівельна техніка», «Сейсмостійкість споруд», «Екологія портів та акваторій», «Внутрішні водні шляхи», «Організація, планування й управління будівництвом», «Конструкції гідротехнічних споруд», «Інформаційні технології розрахунку гідротехнічних споруд».

Навчальною базою кафедри є дві спеціалізовані лабораторії — гідравліки і водних досліджень та будівельного матеріалознавства. У першій проводяться заняття з гідравліки і водопостачання. Тут студенти вивчають гідравлічний парадокс, визначення сили тиску на плоскі й циліндричні поверхні, коефіцієнти витрати водоміра «Вентурі», опори по довжині, місцеві опори, гідравлічний удар у трубах і витікання рідини через короткий та довгий трубопроводи, водозливи і малі отвори в тонкій стінці, фазову й групову швидкості хвиль.

У будівельній лабораторії відбуваються заняття з таких предметів, як «Будівельне матеріалознавство», «Залізобетонні конструкції», «Інженерна геологія».

Співробітники кафедри інженерних конструкцій та водних досліджень. Зліва направо: перший ряд: доценти К. Ю. Федорова, Г. М. Андреевська, проф. С. Ф. Клованич, ст. викл. С. В. Косяк, ст. лаб. О. В. Шулеко; другий ряд: доц. В. І. Шеховцов, зав. лаб. О. В. Катана, доценти В. М. Савенков, І. М. Мироненко, Д. І. Безушко, М. В. Адамчук. Березень 2012 р.

Студенти вивчають властивості будівельних матеріалів із природного каменю, кераміки, гіпсу, цементу, піску, шенів, дерева; підбір складу будівельних розчинів і важкого бетону; проводять випробування залізобетонних балок на вигин, на дію поперечної сили та позacentровий стиск. Ті, хто опановують курс «Інженерна геологія», досліджують водопроникність і водовіддачу ґрунтів, породотвірні мінерали (їх фізичні та морфометричні властивості), визначаються основні характеристики піщаних і глинистих ґрунтів, їх фільтраційні властивості при постійному напорі, капілярне підняття у них вологи.

Викладачі також здійснюють керівництво навчальними (інженерно-геодезичною, геологічною, гідрологічною) і виробничою (загальнобудівельною) практиками.

Упродовж багатьох років співробітники кафедри ІКВД проводили науково-дослідну роботу у сфері морського гідротехнічного та водотранспортного будівництва за такими напрямками: забезпечення навігаційних габаритів суднового ходу на ріках; розробка нових типів малогабаритних нафтозбірних пристроїв; практичне використання хвилеенергетичних установок; напружено-деформований стан залізобетонних елементів гідротехнічних споруд; гідрологічне обґрунтування ремонтно-відбудовних заходів на каналі «Прірва» в гирлі ріки Дунай; робота гідравлічного і пневматичного хвилеламів на експериментальній та справжніх моделях; вивчення проблеми перекриття Дніпро-Бузького лиману; забезпечення довговічної експлуатації гідротехнічних споруд із впровадженням захисних синтетичних смол; створення плавучих якірних систем; розробка методів утилізації хвильової енергії з виробничим використанням в умовах портів Одеси, Южного й Іллічівська.

Зараз науковці кафедри досліджують наступні науково-дослідні теми:

- вплив мікроклімату на надійність залізобетонних споруд (к. т. н., доц. М. В. Адамчук);
- гідрологічне забезпечення судноплавства гирлових рік на прикладі нижньої частини ріки Дунай (к. геогр. н., доц. Г. М. Андреевська);
- аналіз напружено-деформованого стану залізобетонних конструкцій (к. т. н., доц. Д. І. Безушко, к. т. н., доц. В. І. Шеховцов);
- переміщення морських наносів уздовж берегів північно-західної частини Чорного моря (к. геогр. н., доц. Р. В. Гаврилюк);
- особливості впливу екстремальних вітрових хвиль на прибережні гідротехнічні об'єкти (ст. викл. С. В. Косяк);
- вирішення нелінійних завдань механіки бетону та залізобетону методом скінчених елементів (к. т. н., доц. І. М. Мироненко);
- вплив хвиль і течій на споруди укiсного типу (к. т. н., доц. В. М. Савенков);
- вивчення дії хвиль на донний трубопровід (к. т. н., доц. К. Ю. Федорова).

Результатом держбюджетних робіт і узагальнення господарських та науково-дослідних робіт стали численні публікації, участь викладачів у розробці нормативних документів, методичних вказівок, які використовуються у навчальному процесі.

У 2012 р. до складу кафедри ІКВД увійшла **кафедра інженерної і комп'ютерної графіки**.

На початку функціонування Одеського інституту інженерів морського флоту креслення викладали працівники кафедри загального машинобудування. У той же період почала працювати секція нарисної геометрії, якою керував Д. Метц.

У 1938 р. була створена кафедра нарисної геометрії і графіки, яку очолив ст. викл. П. М. Гур'єв — випускник Харківського технологічного інституту. Свого часу він викладав математику, креслення, нарисну геометрію, малювання, вантажопідйомні машини та технічну механіку у різних середніх і вищих навчальних закладах. У 1930 р. перейшов на викладацьку роботу до ОІВТУ.

У роки війни кафедрою керував доц. В. О. Чебикін. Він читав курс нарисної геометрії. Заняття відбувалися у важких умовах: креслярські дошки й приладдя в обмеженій кількості доводилося позичати в інших навчальних закладах, а папір взагалі був надзвичайно цінним придбанням.

Після повернення ОІВТУ з евакуації кафедру нарисної геометрії і графіки очолював доц. Е. В. Белицький — випускник Одеського політехнічного інституту.

Протягом 1953–1975 рр. її завідувачем був А. І. Лалетин. Випускник Військової академії механізації й моторизації РККА, він викладав у Чкаловському танковому училищі. У 1946 р. вступив в аспірантуру ОІМФУ, захистив кандидатську дисертацію. У 1953 р. йому було присвоєно вчене звання доцента.

Тривалий час на кафедрі нарисної геометрії і графіки ОІМФУ працювали доценти І. М. Недоступ, О. І. Катхе, старші викладачі К. А. Шершньов, М. А. Стаурський.

Станом на 1963 р. кафедра мала якісне технічне оснащення: три креслярські зали були обладнані спеціальними меблями і машинами, вимірювальними інструментами, комплектами макетів із нарисної геометрії та креслення. Оновлено колекцію деталей і вузлів машин. Це дозволило якісно підвищити рівень викладання графічних дисциплін.

У 1985 р. завідувачем кафедри нарисної геометрії й інженерної графіки був призначений випускник судномеханічного факультету ОІМФУ 1960 р., доц. Є. В. Гусак. Протягом певного часу він працював у Радянському Дунайському пароплавстві, у 1962–1964 рр. був механіком на суднах далекого плавання. У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію. Обіймав посади викладача,

*П. М. Гур'єв,
завідувач кафедри
нарисної геометрії і
графіки (1938–1941),
старший викладач*

*А. І. Лалетин,
завідувач кафедри
нарисної геометрії і
графіки (1953–1975),
доцент*

*Є. В. Гусак,
зав. кафедри нарисної
геометрії і інженерної
графіки (1985–2003),
доцент*

Колектив кафедри інженерної і комп'ютерної графіки. Зліва направо: перший ряд: ст. викл. Л. Г. Дюкре, проф. М. Ф. Юсупова, доц. В. Ф. Зелінський; другий ряд: зав. лаб. Т. Г. Мусієчко, лаборанти О. М. Костилова, О. А. Пархоменко

доцента в ОПІ, а в 1985 р. перейшов на викладацьку роботу до ОПМФу. У 2003 р. йому було присвоєно вчене звання професора ОНМУ. Є. В. Гусак — автор більше 60 наукових праць, зокрема восьми винаходів.

Із 2003 р. кафедру очолювала д. пед. н., доц. М. Ф. Юсупова. Вона закінчила Одеський політехнічний інститут, працювала на промислових підприємствах у Прибалтиці. В 1974 р. перейшла на викладацьку роботу на кафедру теоретичної механіки Одеського інституту інженерів морського флоту.

У 2003 р. захистила кандидатську, а в 2010 р. — докторську дисертацію. У 2004 р. їй було присвоєно вчене звання доцента.

У колі її наукових інтересів — створення програм для автоматизованих твірних систем. Є автором понад 114 наукових праць, серед яких — три підручники.

У той час під керівництвом М. Ф. Юсупової на кафедрі інженерної і комп'ютерної графіки працювали:

доцент В. Ф. Зелінський — випускник гідротехнічного факультету ОНМУ 1982 р. Основний науковий напрям його діяльності — розробка методики машинної графіки. Є автором більше 25 наукових праць;

викладач Л. Г. Дюкре — випускниця Одеської державної академії будівництва й архітектури. У сфері її наукових інтересів — удосконалення методики викладання нарисної геометрії й інженерної графіки. Видала десять наукових і методичних робіт;

викладач Д. О. Зелінська — випускниця факультету ВТіШС 2005 р. Займається удосконаленням методики викладання нарисної геометрії й інженерної графіки із застосуванням графічних програм. Автор семи наукових і методичних праць;

викладач Д. В. Гак — випускниця факультету механізації портів ОНМУ 2010 р. Основний науковий напрям її

М. Ф. Юсупова, завідувач кафедри ІКГ (2003–2012), д. пед. н., доцент

роботи — теоретичні та методичні основи графічної підготовки студентів. Видала десять наукових і методичних праць;

завідувач лабораторії Т. Г. Мусієчко — випускниця Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова;

лаборанти О. А. Пархоменко (випускниця ФТТС ОНМУ 2010 р.) і О. М. Костилова.

Головний напрям наукової діяльності кафедри — розробка комп'ютерної технології навчання студентів вищих навчальних закладів графічним дисциплінам із використанням середовища системи «AutoCAD» для автоматизації інженерно-графічних робіт.

Кафедра теоретичної і прикладної механіки

Гришин Володимир Олександрович — завідувач кафедри, д. т. н., проф., академік Академії будівництва України, Української академії наук національного прогресу.

Народився у 1933 р. У 1957 р. із відзнакою закінчив гідротехнічний факультет ОПМФу. Протягом 1957–1962 рр. працював майстром, виконробом і начальником виробничого відділу на будівництві в Петропавловську-Камчатському та Новосибірську.

В 1962 р. В. О. Гришин перейшов на викладацьку роботу на кафедру опору матеріалів і будівельної механіки Новосибірського інженерно-будівельного інституту. В 1964 р. вступив до аспірантури, навчання у якій завершив у 1966 р., достроково захистивши кандидатську дисертацію.

Упродовж 1970–1994 рр. Володимир Олександрович працював в Одеському інженерно-будівельному інституті, де пройшов шлях доцента, завідувача кафедри вищої математики, проректора з навчальної роботи.

У 1986 р. захистив докторську дисертацію. Протягом десяти років був головою спеціалізованої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

У 1995 р. очолив кафедру опору матеріалів і будівельної механіки ОДМУ.

В. О. Гришин — відомий учений у сфері нелінійної механіки, теорії пластичності й динаміки споруд, теорії пружності, пластичності і нелінійної механіки тіла, що деформується. Розробив нові методи розрахунку споруд, які взаємодіють із середовищем, що деформується, з обліком пружнов'язкопластичних властивостей матеріалів.

Автор більше 270 наукових праць, зокрема десяти монографій. Підготував 15 кандидатів наук.

Кафедра утворена в січні 2005 р. шляхом об'єднання трьох кафедр — теоретичної механіки, опору матеріалів і будівельної механіки корабля.

В. О. Гришин, завідувач кафедри теоретичної і прикладної механіки, д. т. н., професор

*Г. К. Сулов,
завідувач кафедри
теоретичної механіки
(1930–1935), професор*

*М. Г. Крейн,
професор кафедри
теоретичної механіки
(1944–1954)*

*О. В. Будницький,
завідувач кафедри
ОМ (1940–1944),
кафедри БМК
(1948–1951), доцент*

*Г. Д. Булах,
завідувач кафедри опору
матеріалів (1951–1960,
1965–1967), доцент*

*П. О. Міняєв,
завідувач кафедри
будівельної механіки
корабля (1930–1941,
1944–1948), професор*

Кафедра теоретичної механіки була заснована в 1930 р. Протягом п'яти років її очолював автор одного з кращих підручників із теоретичної механіки, проф. Г. К. Сулов. Семінари, які проводив цей учений, стали загальноміським осередком організації аналітичних досліджень із теоретичної механіки.

З 1930 до 1934 р. на кафедрі працював талановитий учень Г. К. Сулова і його найближчий помічник, проф. Ф. Р. Гантмахер — у майбутньому один із фундаторів нової галузі механіки — зовнішньої балістики реактивних снарядів.

Із 1937 р. завідувачем кафедри був Г. Бек (відомий спеціаліст із теоретичної фізики, співробітник Н. Бора), а упродовж 1937–1954 рр. — доц. О. П. Шварцман. Це були роки активної комплектації кафедри оригінальними методичними розробками, авторами яких були її науковці і викладачі.

Упродовж 1944–1954 рр. тут працював проф. М. Г. Крейн — найбільший фахівець із математики й механіки, учений зі світовим ім'ям, член-кореспондент АН УРСР, почесний член Американської академії наук і мистецтв, НАН США, інших академій та наукових товариств, лауреат премії ім. М. М. Крилова, а також найпрестижнішої серед математиків премії Вольфа. Завдяки своєму таланту, широкій ерудиції, педагогічній майстерності він став головою Одеської математичної школи. У колі його наукових інтересів були як абстрактні проблеми сучасної математики, так і питання, пов'язані з різними її додатками, зокрема, з теорією коливальних, теорією параметричного резонансу.

У 1954 р. кафедрою почав керувати проф. І. Ф. Котов, який приділяв головну увагу методологічним проблемам курсу теоретичної механіки. З 1964 р. посаду завідувача обіймав проф. Я. Л. Нудельман — автор монографії «Методи визначення власних частот і критичних сил для стрижневих систем». У цей період тут досліджували складні проблеми динаміки та стійкості пружних систем.

Із 1988 р. кафедру теоретичної механіки очолював проф. А. Ф. Потехін. Випускник механіко-технологічного факультету ОПІ, колишній завідувач кафедри теоретичної механіки Тамбовського інституту хімічного машинобудування, він вивчав особливості віброзахисту складних пружних систем, теорію гравітації, електродинаміку тіл, що рухаються, методологічні основи теоретичної механіки. Підсумком його науково-педагогічної діяльності є

видання навчального посібника «Короткий курс теоретичної механіки в питаннях і відповідях з аналізом базових понять» (2000), що рекомендований Міністерством освіти й науки України для студентів вищих навчальних закладів.

Кафедра опору матеріалів була відкрита під час створення інституту в 1930 р. Її першим завідувачем став висококваліфікований фахівець із опору матеріалів і суміжних дисциплін, випускник Петроградського інституту інженерів шляхів сполучення, проф. Б. Л. Николаї. З 1921 до 1930 р. він працював професором і деканом інженерно-будівельного факультету ОПІ, а після реорганізації останнього перейшов до ОПВТУ, де очолив кафедру опору матеріалів.

З початку 1940 р. нею керував доц. О. В. Будницький. Він пройшов шлях завідувача навчальної частини, заступника директора інституту, а у важкі роки Великої Вітчизняної війни, евакуації та післявоєнного відновлення (1942–1950) був директором останнього, водночас продовжував займатися педагогічною діяльністю. Вчений зіграв важливу роль у збереженні навчального закладу у період війни та поповненні його кваліфікованими викладацькими кадрами.

Саме на початку 40-х рр. ХХ ст. у зв'язку зі зменшенням педагогічного навантаження кафедра опору матеріалів під керівництвом її завідувача була об'єднана з кафедрою будівельної механіки корабля. Після повернення інституту з евакуації в 1944 р. вона знову розділилася на дві. Кафедру опору матеріалів очолив проф. Я. Л. Нудельман, а будівельної механіки корабля — проф. П. О. Міняєв. У 1951 р. вони об'єдналися. Протягом 1951–1960 рр. завідувачем працював доц. Г. Д. Булах, а з 1960 до 1965 р. — блискучий педагог, який виховав плеяду інженерів і науковців, доц. Л. Я. Резницький.

Упродовж 1971–1980 рр. кафедрою керував д. т. н., проф. В. В. Козляков. Фахівець у сфері будівельної механіки корабля, він видав більше 100 наукових праць, три з яких були удостоєні премії ім. П. Ф. Папковича, а одна — премії ім. Ю. О. Шиманського.

*В. В. Козляков,
завідувач кафедри опору
матеріалів та будівельної
механіки корабля
(1971–1981, 1986–1995),
д. т. н., професор*

Викладачі кафедри теоретичної і прикладної механіки. Зліва направо: перший ряд: асист. І. О. Біла, ст. лаб. А. М. Железова, ст. викл. А. В. Читакова, лаб. Н. Ю. Рибалкіна, с. н. с. М. І. Партолога, ст. лаб. А. І. Андреева; другий ряд: доц. Д. М. Гітерман, асист. М. А. Орлов, проф. Б. І. Антонов, зав. каф., проф. В. О. Грішин, доценти В. В. Олейніков, Е. П. Лукаш, П. В. Шишлаков

Протягом п'яти років кафедрою керував доцент З. П. Лукаш.

У 1986 р. кафедра опору матеріалів і будівельної механіки корабля знову розділилася на дві. Першу очолював д. т. н., проф. В. К. Єгупов — випускник кораблебудівного факультету ОІМФУ 1949 р., учень професорів П. О. Міняєва і Я. Л. Нудельмана, автор 80 наукових праць, зокрема чотирьох монографій.

Із 1995 р. кафедрою опору матеріалів керує д. т. н., проф. В. О. Грішин.

Головний напрям її досліджень — розробка принципово нових методів розрахунку складних інженерних об'єктів (корпусу суден, гідротехнічних споруд, будівель) з обліком просторового та нелінійного деформувань.

Кафедра будівельної механіки корабля створена в 1930 р. Її першим завідувачем був найбільший фахівець зі статички споруд, проф. П. О. Міняєв (1930–1941, 1944–1948), який підготував понад 40 оригінальних наукових праць і технічних проектів.

Із 1948 до 1951 р. кафедрою керував доц. О. В. Будницький. Після її об'єднання з кафедрою опору матеріалів цим підрозділом завідували Г. Д. Булах (1951–1960, 1965–1967), Л. Я. Резницький (1960–1965), В. В. Холщев (1967–1968), Л. І. Календер'ян (1968–1971).

З 1971 р. об'єднану кафедру очолював відомий учений у сфері суднобудування, випускник Ленінградського кораблебудівного інституту, д. т. н., проф. В. В. Козляков. Він приділяв велику увагу розвитку лабораторної бази, оснащенню її сучасним устаткуванням і обчислювальною технікою, створенню програмного забезпечення курсових та дипломних проектів для персональних ЕОМ. У 1981 р. Віталій Васильович став професором кафедри конструкції корпусу й судових пристроїв Миколаївського кораблебудівного інституту, а в 1986 р. повернувся до ОІМФУ, де протягом наступних десяти років очолював

кафедру опору матеріалів і будівельної механіки. Проводив дослідження у галузі удосконалювання методів розрахунку міцності, стійкості та забезпечення надійності судових конструкцій.

В. В. Козляков — почесний працівник морського флоту СРСР, дійсний член Англійського Королівського інституту, Американського товариства кораблебудівників, морських інженерів (SNAME), академік Транспортної академії України й Академії наук суднобудування України.

У січні 2005 р. кафедри теоретичної механіки, опору матеріалів і будівельної механіки корабля були об'єднані у кафедру теоретичної та прикладної механіки. Її завідувачем призначений д. т. н., проф. В. О. Грішин. Він керує роботою педагогічного колективу, до якого нині входять кандидати технічних наук, професори Б. І. Антонов, А. Ф. Потехін, кандидати технічних наук, доценти Д. М. Гітерман, В. В. Олейніков, Е. П. Лукаш, П. В. Шишлаков, к. т. н., ст. викл. Н. О. Яременко, ст. викл. А. В. Читакова, асистенти І. О. Біла, М. А. Орлов, ст. науковий співробітник М. І. Партолога, завідувач лабораторії С. Ю. Гаврилюк, старші лаборанти А. І. Андреева, А. М. Железова, лаб. Н. Ю. Рибалкіна.

Науково-дослідна робота кафедри теоретичної і прикладної механіки присвячена створенню моделей та програмних комплексів для розрахунку міцності і надійності конструкцій суден та гідротехнічних споруд. Її головні напрями:

- фундаментальні дослідження, які охоплюють розробку й удосконалювання комплексу розрахунково-експериментальних засобів із підвищення експлуатаційної надійності корпусів суден і портових гідротехнічних споруд;
- прикладне рішення конкретних науково-виробничих завдань галузі на основі теоретичних досліджень;
- впровадження результатів НДР у навчальний процес.